

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๖๗ และมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติศาลการพุทธศักราช ๒๕๖๕

หนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ด.๔๑๓๖/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ แจ้งว่า กระทรวงการคลังรายงานว่า เนื่องจากความขาดแคลนสินค้าในต่างประเทศใกล้เคียงในขณะนี้ เป็นเหตุให้มีผู้นำเรือบรรทุกสินค้าออกจากท่า โดยแจ้งว่าไปเมืองท่าชายฝั่งในราชอาณาจักรแล้วลอบหนีไปต่างประเทศเป็นจำนวนมากขึ้น จึงสมควรหาวิธีควบคุมป้องกันการลักลอบส่งสินค้าออกในลักษณะดังกล่าวแล้วโดยกวดขัน โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ และมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติศาลการพุทธศักราช ๒๕๖๕^{*} แต่ทั้งนี้ กระทรวงการคลังยังสงสัยในข้อกฎหมายว่าจะใช้บังคับได้ตามวิธีการที่ดำริหรือไม่ประการใด และได้แจ้งมาเพื่อขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาช่วยดำเนินการพิจารณาโดยด่วน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาเรื่องแล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีมาตรา ๖๗ ของที่ตม. พิกัดอัตราอากรขาออก (เช่น ข้าว เป็นต้น) เมื่อผู้ส่งของจัดส่งไปโดยเรือค้าชายฝั่ง (คือเรือที่เดินไปมาค้าขายภายในราชอาณาจักรเป็นปกติ) จะให้ผู้ส่งของเสียเงินอากรไว้เป็นประกันตามความในมาตรา ๖๗ นี้ โดยถือว่าเรือชนิดนี้อาจจะไปยังต่างประเทศได้หรือไม่

กรรมการฯ เห็นว่า จะนำมาตรา ๖๗ มาใช้บังคับไม่ได้ เพราะถ้อยคำได้แสดงอยู่แล้วโดยชัดเจนว่า บทบัญญัติมาตรานี้ใช้บังคับได้เฉพาะแต่เรือซึ่งจะไปยังเมืองท่าต่างประเทศ

* มาตรา ๖๗ ก่อนที่จะบรรทุกของใดซึ่งตั้งใจจะส่งไปตามชายฝั่งลงในเรือลำใดที่จะไปหรืออาจจะไปตามชายฝั่งก่อน แล้วจึงเลยไปยังภาคต่างประเทศนั้น ให้ยื่นบัญชีสินค้าตามแบบที่กำหนดไว้ (ใบแนบ ๑๐) และถ้ามีค่าภาษีจะพึงต้องเสียในการส่งของนั้น ๆ ออกท่าใด ก็ต้องวางเงินค่าภาษีไว้จนเต็มจำนวน ณ ท่าที่ได้รับใบปล่อยเรือ เงินที่วางไว้นี้อาจคืนให้เมื่อได้ยื่นใบรับรองอันถูกต้องของเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ (ใบแนบ ๑๐ (ก)) ภายในสองเดือนนับแต่วันที่ได้ออกใบปล่อยเรืออันแสดงว่าของนั้นได้ขึ้นขึ้นภายในพระราชอาณาเขต

มาตรา ๙๘ อธิบดีอาจเรียกประกันจากบุคคลคนเดียวหรือหลายคนซึ่งเกี่ยวเป็นผู้ได้ประโยชน์ในกิจการใด ๆ อันอยู่ในหน้าที่อำนาจการหรือบังคับบัญชาของกรมศาลการ โดยให้ทำพันธบัตรหรือให้ประกันอย่างอื่นจนเป็นที่พอใจเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามเงื่อนไข คำสั่ง หรือกิจการอันเกี่ยวแก่กรมศาลการ หรือเนื่องจากกิจการที่กล่าวมานั้นได้ บรรดาพันธบัตรหรือประกันอย่างอื่นเช่นว่ามานี้ให้เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย และถ้ากระทำการผิดเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งแห่งพันธบัตรหรือประกัน ก็อาจยกขึ้นฟ้องร้องและว่ากล่าวต่อไปได้เหมือนเช่นประกันพันธบัตรอย่างใด ๆ กับระบุหรืออนุญาตไว้ให้ทำได้ เรียกได้ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบทกฎหมายอื่น ๆ ฉะนั้นบรรดาพันธบัตรเช่นว่ามานี้ให้ทำให้แก่และเพื่อได้แก่รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และอธิบดีพึงเพิกถอนเสียได้เมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันในพันธบัตร หรือถ้ามีกำหนดเวลาไว้ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในพันธบัตรเป็นประการใด ก็นับแต่กำหนดเวลานั้น

เท่านั้น ส่วนคำว่า “อาจ” นั้นหมายความว่าเพียงเป็นการคาดคะเนว่าเรื่อนั้นอาจจะแะหรืออาจจะไม่แะทำเรื่อแห่งประเทศไทยในระหว่างการเดินทางของเรื่อนั้นไปยังเมืองทำต่าประเทศเท่านั้น

๒. ในกรณีมาตรา ๙๘ ของที่ไม่ต้องพิกัดอัตราอากรขาออก กล่าวคือ ของนั้นไม่ได้อยู่ภายใต้มาตรา ๖๗ จะเรียกประกันจากผู้ส่งของได้หรือไม่ ถ้าหากว่าเป็นเรื่องการค้าชายฝั่ง แม้ว่าหมวดที่ ๘ (ว่าด้วยการค้าชายฝั่ง) ใช้บังคับเฉพาะแต่นายเรือเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะบทบัญญัติของมาตรา ๙๘ ได้บัญญัติไว้อย่างกว้างๆ และนอกจากนั้นประกันที่ตนซึ่งจะเรียกจากนายเรือจะเรียกจากผู้ส่งของอีกด้วยได้หรือไม่

กรรมการฯ ฝ่ายข้างมากเห็นพ้องด้วยว่า ถ้อยคำที่ใช้ในมาตรา ๙๘ ได้บัญญัติไว้กว้างมาก แต่อย่างไรก็ดี มาตรา ๙๘ นี้อาจนำมาใช้บังคับแก่บุคคลทุกคนซึ่งจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการฝ่าฝืนต่อกฎหมายศุลกากร แต่ถ้าหากว่าบุคคลเหล่านั้นไม่ต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมายศุลกากรแล้ว เขาก็เป็นแต่เพียงบุคคลภายนอกเท่านั้นซึ่งไม่มีเหตุอันใดที่จะต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๙๘ ผู้บรรทุกของหาต้องรับผิดชอบในการฝ่าฝืนกฎหมายศุลกากรไม่ เพราะเมื่อเขาได้ส่งมอบของให้แก่ผู้ทำการขนส่งแล้ว ผู้ทำการขนส่งนั้นเท่านั้นต้องรับผิดชอบ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๗๐ ซึ่งได้ยกขึ้นอ้างในการพิจารณาปัญหานี้เป็นแต่เพียงกรณีทั่วๆ ไปเท่านั้น ซึ่งบุคคลใด ๆ ไม่จำเป็นจะต้องเป็นผู้บรรทุกของหรือผู้ส่งของก็อาจกระทำการฉ้อโกงหรือทำให้เสื่อมเสียประโยชน์ของศุลกากรได้ กรณีจึงแตกต่างกับกรณีดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๘ ซึ่งได้ขยายขอบเขตถึงบุคคลซึ่ง “เกี่ยวเป็นผู้ได้ประโยชน์” ในกิจการใด ๆ อัน (ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ) อยู่ในหน้าที่อำนาจการหรือบังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ศุลกากร

(ลงชื่อ) เดือน บุญนาค

(นายเดือน บุญนาค)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๖